

ОТЧЕТ
ЗА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ
ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ШАБЛА ПРЕЗ
2024 Г. В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАВЕНСТВО
И ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ (2021-2030 Г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Настоящият отчет за изпълнението на Плана за действие, свързан с реализирането и подкрепата на интеграционните политики на община Шабла за отчетния период (1 януари – 31 декември 2025 г.), е изготвен в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2021–2030 г.).

В резултат на подобреното взаимодействие между институциите и организациите, имащи отношение към интеграцията на етническите общности в обществения живот на общината, през изминалия отчетен период (1 януари – 31 декември 2025 г.) бяха реализирани следните инициативи и дейности в описаните по-долу приоритетни области.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ПО ПРИОРИТЕТИ И ИНСТИТУЦИИ.
ПРИОРИТЕТ 1: ОБРАЗОВАНИЕ

1. ПРИОРИТЕТ „ ОБРАЗОВАНИЕ ”

Мерките в Приоритет „Образование“ в Плана за действие на община Шабла за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2024-2027 г. са насочени към създаване на условия за качествено, приобщаващо и интеркултурно образование, с акцент върху задържането в образователната система и интеграцията на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.

През 2025 г. дейностите се реализират в трите образователни институции на територията на общината – СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак и ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла, както и в Център за подкрепа за личностно развитие /Общински детски комплекс/ гр. Шабла.

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.

Мярка 1.1. Повишаване на обхвата на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.

Мярка 1.2. Подпомагане на процеса на обхващане и включване в образователната система на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование от етническите малцинства.

Мерките са целеви и се изпълняват с постоянен характер, с отчетен период 2025 г. Съответстват на Цел 1. „Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително ромите“ на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.) Отговорни за изпълнението са СУ „Асен Златаров“, ОУ „Св. Климент Охридски“ и ДГ „Дора Габе“. Планираните резултати включват постигане на 100% обхват на децата и учениците в задължителна възраст, превенция на отпадането от образователната система и активна работа с родители от уязвими групи. През 2025 г. са отчетени следните резултати:

- В СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла се обучават 205 ученици, от които 60 от ромски произход.

- В ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак се обучават 49 ученици, от които 30 от ромски произход.

- В ДГ „Дора Габе“ са обхванати 80 деца, разпределени в 4 групи, от които 65 са децата в задължителна предучилищна подготовка, а 30 са от ромски произход.

В община Шабла по данни на директорите на училищата и детската градина няма отпаднали ученици. Два са екипите за обхват, които действат на територията на община Шабла по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Трите образователни институции – СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак и ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла – участват в националните схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“, предназначени за ученици от 1 до 4 клас и деца от 1 до 4 група на детската градина. Програмите се финансират от **Държавен фонд „Земеделие“** и **Европейския съюз** и осигуряват редовно предоставяне на плодове, зеленчуци и мляко с цел насърчаване на здравословното хранене и формиране на правилни хранителни навици у децата.

В рамките на усилията за равен достъп до образование и социална интеграция се предлага **отстъпка от 1,53 евро на ден за обяд** за ученици от 1-7 клас в СУ „Асен Златаров“, посещаващи занималня. Отстъпката е **финансирана от бюджета на училището**. В ОУ „Св. Климент Охридски“, учениците от 1-4 клас получават безплатна закуска и обяд. Инициативите целят **облекчаване на семейния бюджет и насърчаване на социалната интеграция** чрез **организирана среда за учене и взаимодействие** между деца от различни етнически групи, включително ромите. За децата от уязвими групи това е директна материална подкрепа, която облекчава семейния бюджет и мотивира ежедневното присъствие в образователната институция.

Община Шабла изпълнява проект № BG-RRP-1.007-0228 „Основен ремонт, модернизация и мерки за повишаване на енергийната ефективност на средно училище „Асен Златаров“ – гр. Шабла“, финансиран по Административен договор за БФП № BG-RRP-1.007-0228 от 22.12.2023г., който се осъществява по Механизма за възстановяване и устойчивост, Стълб „Иновативна България“, Компонент 1 „Образование и умения“, Инвестиция 2 „Модернизация на образователна инфраструктура“, по процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции № BG-RRP-1.007 „Модернизация на образователна среда“.

В рамките на проекта са изпълнени дейности по основен ремонт на сградата на училището, включващи прилагане на мерки за енергийна ефективност, ремонт на покрива и част от фасадата, подмяна на дограма, изграждане на нови ОВК и осветителни инсталации, ремонт на санитарни помещения, подмяна на подови настилки, инсталиране на фотоволтаична система с батерии за собствена консумация, както и изграждане на асансьор за осигуряване на достъпна среда за лица в неравностойно положение. Реализирани са и допълнителни строително-монтажни

работи, чрез които е постигнато цялостно обновяване на облика на образователната институция, както и устойчиво спестяване на енергийни, водни и други ресурси. Проектът е с период на изпълнение 35 месеца от датата на подписване на договора за БФП и се реализира поетапно, като дейности по него се изпълняват и през 2025г., а одобрената стойност е в размер на 2 239 749,82 лв. /1 145 165,90 евро/ с ДДС, представляващи 100% безвъзмездна финансова помощ. Извършената цялостна модернизация на сградата, включваща нови инсталации и обновен фасаден облик, е фундаментална предпоставка за повишаване качеството на образователния процес. Създаването на съвременна и безопасна материална база е ключов фактор за задържането на учениците в системата и е задължително условие за успешното обучение на деца от уязвими групи.

В сравнение с 2023 и 2024 г. се запазва тенденцията на нулево отпадане и устойчив обхват на децата и учениците в задължителна възраст. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите. В резултат на прилаганите мерки е изградена устойчива система за превенция на отпадането и активно взаимодействие с родители от уязвими общности. Не са установени отклонения от планираните дейности и цели.

Цел 2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.

Мярка 2.1. Допълнително обучение по учебни предмети за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими групи, в това число роми.

Дейностите, изпълнени по мерките, описани по-долу, съответстват на цел № 2 „Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Мерките са цели и се изпълняват в периода 2024–2027 г., като настоящият отчет обхваща дейностите, реализирани през 2025 г. Отговорни за изпълнението на мярката са СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла и ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак, РУО Добрич и МОН. Планираният резултат за 2025 г. включва обхващане на ученици с установени пропуски в усвояването на учебното съдържание чрез допълнителни форми на обучение, както и повишаване на резултатите от НВО и ДЗИ.

През отчетния период образователните институции на територията на Община Шабла предприеха следните действия за осигуряване на допълнително обучение и индивидуална подкрепа:

В СУ „Асен Златаров“, 22 са учениците от уязвими групи, които са включени в допълнително обучение по учебни предмети, с цел преодоляване на пропуски в усвояването на учебното съдържание и подобряване на резултатите им. Подкрепата е насочена както към текущото овладяване на материала, така и към подготовка за успешно представяне на национално външно оценяване и държавни зрелостни изпити. В училището функционира система за ранна идентификация на ученици в риск, като активно участие имат училищният психолог и образователният медиатор. Осигуряват се индивидуални консултации, срещи с родители и при необходимост домашни посещения.

За да се осигури непрекъснатост на обучението при отсъствие на преподаватели, училището участва в Национална програма „Без свободен час“ на МОН. Програмата цели предотвратяване на свободни учебни часове, подобряване качеството на образователния процес и гарантиране на равен достъп на учениците до обучение.

Реализира се чрез предоставяне на допълнителни средства за възнаграждения на педагогически специалисти, които осъществяват краткосрочно или дългосрочно заместване. За 2025 г. по програмата заместващите учители са 8. Изплатено им е възнаграждение общо в размер на 2003 лв. /1024,12 евро/.

В ОУ „Св. Климент Охридски“ е осигурена индивидуална подкрепа за ученици от уязвими групи, включително чрез работата на образователен медиатор. В ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак, допълнителната подкрепа се осъществява чрез индивидуална работа на учителите и активна комуникация с родителите. Малкият брой ученици позволява персонализиран подход и навременно идентифициране на пропуските в обучението.

В ДГ „Дора Габе“ се реализират допълнителни образователни форми за деца, които не владеят добре български език. Тези дейности се провеждат извън регламентиранияте педагогически ситуации и са насочени към изграждане на езикови умения като основа за успешна бъдеща училищна адаптация. Във всяка възрастова група по проект „Единни в различието, за живота се учим“ през 2025 г. се сформира клуб за занимания по интереси. В първа група – „Пея и танцувам“, във втора – „Играя и спортувам“, в трета група – „Театрална фантазия“, в четвърта – „Екология“. Във всеки един клуб е застъпено прилагането на методи за усъвършенстване на говоренето на български език. Осигурена е и допълнителна подкрепа от психолог, логопед и ресурсен учител със съдействието на РЦПППО гр. Добрич и ЦОП гр. Шабла. Прилагат се мерки за ранно оценяване на риска от обучителни трудности и превенция на изоставането. Децата от трета и четвърта възрастова група участват и в допълнителни форми на обучение, които не са пряка дейност на детската градина, а се организират и ръководят от ОДК.

Планираните резултати по мярката – включване на ученици в допълнително обучение, подобряване на учебните постижения и намаляване на риска от отпадане – са постигнати. През 2025 г. в сравнение с 2023 и 2024 г. се отчита по-целенасочена подкрепа чрез съчетаване на допълнително обучение, работа на образователен медиатор и активна комуникация с родителите. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“. Не са установени съществени отклонения при изпълнението на мярката. Идентифицираните предизвикателства са свързани основно с необходимостта от допълнителна езикова подкрепа в ранна възраст и ограничен човешки ресурс в малките образователни институции. В тази връзка е необходимо продължаване и разширяване на индивидуалната подкрепа и квалификацията на педагогическите специалисти.

Мярка 2.2. Осигуряване на приобщаваща среда за деца, които не владеят добре български език, в предучилищна възраст чрез осъществяването на допълнителни модули по български език.

Мярката също е целева и се изпълнява в периода 2024–2027 г. Дейностите са в съответствие с Обща цел № 2 „Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на за деца и ученици от уязвими групи, включително ромите“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Отговорни за изпълнението на мярката са: ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла, с подкрепата на РЦПППО гр. Добрич, РУО Добрич, ЦОП гр. Шабла.

В Детска градина „Дора Габе“ задължителната предучилищна подготовка е за децата от втора, трета и четвърта група, където се обучават 65 деца. Работи се еднакво с всички деца независимо от техния произход и социален статус. Всички деца се включват в тържествата и конкурсите, които се организират. Броят на децата от ромски

произход в детската градина е 30. Всички деца се обучават извън регламентирани ситуации в допълнителни форми (клубове по интереси). Във всеки един клуб е застъпено прилагането на методи за усъвършенстване на говоренето на български език. За децата, които не владеят добре български език педагогическите специалисти работят индивидуално с децата и в малки групи за развитие на речника, устната комуникация и базовите умения за учебна готовност. С цел подобряване на възможностите за обучение на деца от уязвимите групи се осигурява обща и допълнителна подкрепа от психолог, логопед и ресурсен учител с помощта на РЦПППО гр. Добрич и ЦОП гр. Шабла. Ежедневно се прилагат и мерки за превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска от тях. Назначеният образователен медиатор подпомага комуникацията с родителите и насърчава активното им участие в образователния процес.

Резултатите от мярката показват устойчивост на прилаганата практика за ранно езиково включване, подобряване на комуникативните умения на децата и засилване на мотивацията на родителите за участие в училищния живот. В сравнение с предходните години се отчита по-структурирана и системна подкрепа, както и по-активна работа с родителите и общността. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“. Не са регистрирани отклонения, като основните предизвикателства се свързват с ограничен човешки ресурс и нужда от интензивна индивидуална работа при част от децата. Коригиращи мерки могат да включват продължаване на индивидуалните форми на обучение, засилване на ролята на образователния медиатор и повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Мярка 2.3. Реализиране на форми на работа с деца, ученици и родители в уязвимо положение от етническите малцинства за преодоляване на натрупани социално-педагогически дефицити в резултат на въздействие на маргинализирана семейна и/или общностна среда, и/или в резултат на обучението от разстояние в електронна среда в условия на пандемията от COVID-19

Мярката е целева и се изпълнява в рамките на периода 2024–2027 г. Дейностите са в съответствие на Обща цел № 2 „Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на за деца и ученици от уязвими групи, включително роми“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Основни отговорни структури са СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак, ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла, Община Шабла, Център за подкрепа за личностно развитие (ОДК) и МОН, с подкрепата на ЦОИДУЕМ и програми по „Образование“ 2021–2027 г.

През 2025 г. са реализирани разнообразни форми на работа с деца и ученици, целящи преодоляване на натрупани социално-педагогически дефицити. Основният фокус е върху ученици и деца от ромски произход и други уязвими групи, чиито семейни и общностни условия създават бариери за равен достъп до качествено образование. Конкретните дейности, които се изпълняват на територията на общината са по проект на Община Шабла – „Единни в различието, за живота се учим“ по Програма „Образование“ 2021–2027 г. В рамките на проекта текущо се реализира дейност „Работа с деца и ученици за осъществяване на интеркултурно образование“.

Дейността обхваща провеждане на занимания по наука, култура и спорт за преодоляване на образователни дефицити. Община Шабла и четирите образователни институции, партньори по проекта, имат утвърдени програми за интеркултурно образование за първи учебен срок на 2025/2026 учебна година. Формирани са 15 групи за занимания по интереси по проекта, както следва:

- 4 групи за занимания по интереси в ДГ „Дора Габе“ – „Пея и танцувам“, „Играя и спортувам“, „Театрална фантазия“, „Екология“;
- 3 групи в ОУ „Св. Климент Охридски“ – клуб „Език свещен“ и клуб „Мажоретки“ за учениците от начален етап; клуб „За животните с любов“ за ученици от прогимназиален етап;
- 3 групи в СУ „Асен Златаров“ – Арт ателие за ученици от начален етап; клуб „Без багаж“ за ученици от прогимназиален етап; ателие „Мастър шеф“ за ученици от гимназиален етап,
- 3 групи към ЦПЛР (ОДК) – „Рисуване“, „Футбол“ и „Шах“;
- 2 групи към Община Шабла – клуб по ветроходство към „Морски клуб Шабла“ и „Земеделие“.

Всяка група работи по утвърден тематичен план, в който освен заниманията по интереси са включени изнесени занимания, тематични срещи и беседи, образователни екскурзии и междуучилищни дейности.

Чрез изпълнението на дейността се подкрепят общо 211 деца и ученици – 101 участници, чиито майчин език е българският и 110 ученици от уязвими групи.

Мярката е устойчива и има дългосрочно въздействие, като осигурява системна подкрепа за деца от уязвими общности, укрепва социалната интеграция и повишава училищната мотивация. В сравнение с 2023 и 2024 г. се наблюдава увеличаване на формите на подкрепа. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“. Не са регистрирани отклонения, като основните предизвикателства остават ограничен ресурс за индивидуална работа и нужда от допълнителни квалификации на персонала.

Мярка 2.4. Реализиране на форми на взаимодействие между деца и ученици от различен етнически произход за развитие на социокултурна компетентност и ефективна социализация

Мярката е целева и се изпълнява през периода 2024–2027 г. Дейностите са в съответствие Обща цел № 2 „Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на за деца и ученици от уязвими групи, включително роми“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Основни отговорни структури са СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак, ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла, Община Шабла и Център за подкрепа за личностно развитие (ОДК). Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите.

През 2025 г. в рамките на мярката бяха реализирани редица дейности за взаимодействие между деца и ученици от различен етнически произход с цел изграждане на социокултурни компетентности и ефективна социализация. Дейностите включват:

1. Междуучилищни и извънкласни занимания, организирани съвместно от СУ „Асен Златаров“, ОУ „Св. Климент Охридски“, ДГ „Дора Габе“ и ОДК, обхващащи 108 деца и ученици от различни етнически групи, включително ромски произход.

2. Занимания по интереси, клубове и творчески състави към ОДК като Клуб „В моята цветна градина“, Клуб „В света на игрите и приказките“, Клуб „Сръчко“, Клуб „Пей с мен“, Клуб „Приказен свят“, Клуб „Млад артист“, Клуб „Еко-арт ателие“, Клуб „Танцувай с мен“, Куклено-театрален състав и Мажоретен състав.

3. Дейности, насочени към развитие на екипни умения, междукултурна комуникация, толерантност и социално включване чрез съвместни проекти и игри.

Планирани резултати: обхващане на всички деца и ученици от различни етнически групи в образователните институции на община Шабла и развитие на умения

за социализация, комуникация и работа в мултикултурна среда. Реално постигнати резултати през 2025 г.: 108 деца и ученици са включени в различни форми на взаимодействие, като преобладаващата част са от ромски произход. В Сравнение с 2023 и 2024 г. е отчетен устойчив ръст на броя на включените деца от различни етнически групи и увеличаване на броя на организирани клубни и извънкласни форми за социализация. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите. Не са установени съществени отклонения. Продължава необходимостта от оптимизиране на ресурсите за допълнителни извънкласни дейности и участие на родителите за по-добра социална интеграция на децата. Предвидените коригиращи мерки са насочени към разширяване на мрежата от извънкласни клубове и активно привличане на родители и доброволци като партньори за подобряване на социалното взаимодействие между децата.

Мярка 2.5. Кампании, събития и инициативи за преодоляване на дискриминационните прояви и придобиване на умения, знания и компетентности за превенция и предотвратяване на формите на дискриминация

Мярката е целева и се изпълнява през периода 2024–2027 г. Дейностите са в съответствие Обща цел № 2 „Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на за деца и ученици от уязвими групи, включително роми“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Основни отговорни структури са СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак, ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла и Община Шабла.

През 2025 г. на територията на община Шабла бяха реализирани редица инициативи, насочени към развиване на емпатия, толерантност и нетърпимост към дискриминацията сред деца, ученици, родители и педагогически специалисти. Основен акцент бе поставен върху изграждането на практически умения за общуване в мултикултурна среда, превенция на агресията и насърчаване на партньорството между училище и семейство. В изпълнение на поставените цели бяха реализирани поредица от тематични срещи, кампании и събития, насочени към различни възрастови групи:

1. Отбелязване на Деня на розовата фланелка

По повод Световния ден за борба с тормоза в училище – 26 февруари 2025 г., МКБППМН към Община Шабла организира прожекция на филма „Гунди – легенда за любовта“ за ученици от ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак и СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла.

В 12:00 ч. учениците се обединиха в символична инициатива, като се хванаха за ръце с розови балони и образуваха сърце – послание срещу тормоза и в подкрепа на добротата и взаимното уважение. В училищното фоайе беше подредено тематично табло с послания срещу агресията, изготвено от ученици от клуб „Здраве и начин на живот“. Децата от ДГ „Дора Габе“ също се включиха в инициативата чрез игри и разговори, насочени към изграждане на позитивно отношение и съпричастност.

2. Среща–разговор „Училището на бъдещето – място без агресия и конфликти“

На 21.03.2025 г. в хоровата зала на НЧ „Зора 1894“ МКБППМН към община Шабла организира среща с родители и учители от ДГ „Дора Габе“, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак и СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла. Темата бе свързана с толерантността, превенцията на агресията и изграждането на подкрепяща училищна

среда. Медиатор на срещата бе д-р Екатерина Иванова, преподавател в Русенски университет „Ангел Кънчев“, която представи добри практики за партньорство между родители и учители при превенция на рисковото поведение и ръководи дискусия по темата.

Проведени са допълнително и пет разговори-консултации в група с родители относно мотивацията за подкрепа на образованието на техните деца по следните теми: Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от различен етнически произход; Стимулиране на социалната и природната интелигентност у детето; Разширяване на неговите етични и културни концепти.

3. Спортен празник „Пас към приятелството – голове срещу агресията“

Проведеният спортен празник обедини над 80 участници – деца, родители и представители на местната общност. Чрез съвместни игри и състезателни инициативи бе насърчено изграждането на позитивни взаимоотношения между деца и възрастни, както и утвърждаването на ценности като уважение, толерантност и честна игра.

Чрез активното участие в отборните игри (мачове родител-дете, щафетни състезания и тематични спортни предизвикателства) бе постигната основната цел на събитието – насърчаване на приятелството и намаляване на проявите на агресия чрез активното участие в спортни дейности и споделени положителни емоции.

4. Тренинг за повишаване на капацитета при работа с деца и младежи

На 08 и 09 май 2025 г. в изложбената зала на НЧ „Зора 1894“ се проведе двудневен тренинг, организиран от МКБППМН към община Шабла, с цел повишаване на професионалния капацитет на специалисти, работещи с деца и младежи. Обучението бе водено от Ваня Нотева – организационен психолог с опит в обучителни програми за работа с деца и младежи с проблемно поведение и включваше:

1.) обучение за педагогически специалисти, социални работници, психолози, обществени възпитатели и представители на институции;

2.) практическа работилница за ученици и деца от ЦОП гр. Шабла, насочена към развитие на комуникативни умения и превенция на рисковото поведение.

Присъстваха преподаватели и служители от образователните институции в община Шабла – директорите на ДГ „Дора Габе“, ЦПЛР (ОДК), ЦОП, учители от СУ „Св. Климент Охридски“ и СУ „Асен Златаров“, образователния медиатор от СУ „Асен Златаров“, социални работници, педагози, логопед, психолози от ЦОП гр. Шабла, библиотекари от НЧ „Зора 1894“ гр. Шабла, членове на МКБППМН към община Балчик, членове и обществени възпитатели от МКБППМН към община Шабла. През втория ден се проведе работилница за общуване с деца и младежи. Присъстваха ученици от четвърти клас на СУ „Асен Златаров“, деца и младежи от ЦОП гр. Шабла.

6. Образователен форум „Нашето Черно море“

Община Шабла, НЧ „Зора 1894“, МКБППМН и ОДК – Шабла организираха образователен форум в периода 24.10.2025 г. – 32.10.2025 г. под надслов „За чисто море с чисто сърце“. Форумът обедини ученици, учители и местната общност около темите за екологична отговорност, устойчиво развитие и гражданска ангажираност. Проведени бяха тематични ателиета, посветени на морските професии, метеорологията,

подводната фотография, визуалните изкуства и подкаст журналистика. Инициативата насърчи екипната работа, активното участие и уважението към природната среда като обща ценност.

7. Среща–разговор „Образованието като ценност и като отговорност“

На 21.11.2025 г. от 17:30 ч. в киносалона на НЧ „Зора 1984“ Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) – Шабла организира среща-разговор с родители на деца и ученици от образователните институции в общината. Целта на инициативата бе да се обсъди ролята на образованието като лична и обществена ценност, както и отговорността на семейството и училището за формирането на активни и толерантни граждани.

Реално постигнати резултати през 2025 г.: участие на общо 211 деца и ученици от различни етнически групи, 158 родители и 24 педагогически и непедagogически специалисти (образователни медиатори, социални работници и др.) в кампании и инициативи за превенция на дискриминацията. Дейностите са провеждани съвместно с ОДК, включвайки междуучилищни мероприятия и образователни екскурзии, с цел насърчаване на мултикултурното разбиране и социалната интеграция.

Мярката укрепва дългосрочно социалното включване на децата и учениците, намалява етническите предразсъдъци и стереотипи и създава устойчива практика за приобщаващо образование. Част от дейностите се реализират чрез проект „Единни в различието, за живота се учим“, както и чрез утвърдените бюджети на училищата, детската градина и от бюджета на МКБППМН към община Шабла. Не са установени значими отклонения. Продължава необходимостта от разширяване на дейностите с родители и общностни партньори, за да се увеличи въздействието на кампаниите и ефективността на превенцията на дискриминационните прояви. Препоръчани коригиращи мерки: засилване на сътрудничеството с НПО и читалища за провеждане на допълнителни информационни и културни инициативи.

Цел 3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища на деца и ученици от различни етнически общности, включително роми.

Дейностите, изпълнени по мерките, описани по-долу, съответстват на цел № 3 „Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително роми“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.)

Мярка 3.1. Провеждане на обучения за повишаване на капацитета на институциите в системата на училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в т.ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти и на непедagogическия персонал, вкл. образователните медиатори и/или социални работници.

Мярката е целева. Основни отговорни структури са СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак, ДГ „Дора Габе“, Община Шабла и МОН. Финансирането се осигурява чрез утвърдените бюджети на институциите, средства по Програма „Образование“ 2021–2027 г., национални програми и други донори.

През 2025 г. са проведени следните обучения, насочени към повишаване на компетентностите на педагогическия и непедagogическия персонал:

– СУ „Асен Златаров“:

1.) обучение на педагогически и непедагогически персонал на тема: „Киберсигурност и дигитално гражданство“.

2.) 3 обучения на общо 10 педагогически специалисти по професионални предмети по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ – Програма „Образование“ 2021–2027 г., съфинансиран от Европейския съюз. В рамките на проекта са проведени три обучения на педагогически специалисти, преподаващи професионални предмети на ученици от VIII до XII клас. Общият размер на разходите, финансирани по програмата са в размер на 8 229 лв. /4207,42 евро/.

– ОУ „Св. Климент Охридски“ – През 2025 г. не са организирани обучения за педагогически специалисти и непедагогически персонал.

– ДГ „Дора Габе“ – През 2025 г. в ДГ „Дора Габе“ са реализирани 11 обучения, в четири от които са взели участие и помощник-възпитатели. Обученията са тясно свързани с ежедневната практика на педагогическите специалисти за усъвършенстване и обогатяване на ключовите компетентности за постигане на иновативна среда в ДГ.

Планирани резултати: повишаване на капацитета на институциите за осигуряване на приобщаваща образователна среда, квалификация на педагогически специалисти и непедагогически персонал, осигуряване на устойчива подкрепа за ученици и деца от уязвими групи. В рамките на проект „Единни в различието, за живота се учим“ са планирани обучения за придобиване, развиване и прилагане на компетентности и умения за демократична култура съгласно Референтната рамка на компетенциите за демократична култура за 24 педагогически специалисти и образователни медиатори от всички участвали образователни институции: в ДГ „Дора Габе“, СУ „Асен Златаров“, ОУ „Св. Климент Охридски“ и ЦПРЛ (ОДК). В сравнение с 2023 и 2024 г. се наблюдава нарастване на броя на обучените специалисти и интегриране на нови подходи за работа с деца от уязвими групи. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“, както и от Програма „Образование“ 2021-2027. Не са установени отклонения. Препоръчва се разширяване на обхвата на обученията.

Мярка 3.2. Обучение на образователни медиатори, помощник на учителя, социални работници в образованието и помощник-възпитатели в детските градини за работа в екип при взаимодействие с уязвими групи

Дейностите са в съответствие с Обща цел № 3 „Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително ромите“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). По Мярка 3.2, която е с целеви характер и се изпълнява в периода 2024–2027 г., през 2025 г. бе акцентирано върху повишаването на капацитета на педагогическите и непедагогическите специалисти за работа в екип с деца и семейства от уязвими групи. Отговорни за изпълнението са Община Шабла и образователните институции на територията ѝ, в партньорство с МОН и РЦПППО гр. Добрич. Помощник-възпитатели от ДГ „Дора Габе“ взеха участие през 2025 г. в четири обучения, както и педагогически и непедагогически персонал от СУ „Асен Златаров“ в обучение на тема „Киберсигурност и дигитално гражданство“. През 2025 г. образователният медиатор на СУ „Асен Златаров“ участва в обучение на тема „Правата на човека за противодействие с дискриминацията“. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“. Не са отчетени съществени отклонения.

Цел 4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително ромите чрез

утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

Дейностите, изпълнени по мерките, описани по-долу, съответстват на цел № 5 „Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.)

Мярка 4.1. Умения, знания и компетентности за реализиране на интеркултурно образование от педагогическите специалисти и непдагогически персонал в системата на предучилищното и училищно образование.

Мярка 4.1, която е с общ характер е насочена към развитие на умения и компетентности за реализиране на интеркултурно образование. Дейностите по мярката са в съответствие с Обща цел № 5 „Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.).

В рамките на проект „Единни в различието, за живота се учим“, финансиран по Програма „Образование“ 2021–2027, са предвидени обучения, тематични срещи и дейности за изграждане на толерантна мултикултурна среда. Към настоящият момент са проучени плановете за квалификация на педагогическите специалисти в образователните институции, партньори по проекта и са водени разговори с различни обучителни организации за възможностите за провеждане на обучение през втория учебен срок на настоящата учебна година. В сравнение с предходните години се отчита значително разширяване на интеркултурните дейности поради стартиране на новия проект. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“.

Мярка 4.2. Разработване и въвеждане на иновативни педагогически (дидактически и възпитателни) форми за интеркултурно образование в образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование.

Мярка 4.2 е също с общ характер. Дейностите по мярката са в съответствие с Обща цел № 5 „Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.)

През 2025 г. бяха въведени иновативни педагогически форми чрез изграждане на STEM центрове в СУ „Асен Златаров“ и ОУ „Св. Климент Охридски“. В СУ „Асен Златаров“ е реализиран проект на стойност 166 244,93 лв. (84 999,68 евро), а в ОУ „Св. Климент Охридски“ на стойност 52 601,81 лв. (26 894,88 евро), със 100% безвъзмездна финансова помощ по Националния план за възстановяване и устойчивост.

По проект № BG-RRP-1.015-0718 „Изграждане на училищен STEM център по природни науки и зелени технологии в Средно училище „Асен Златаров“ – гр. Шабла“ на СУ „Асен Златаров“, три класни стаи са трансформирани в STEM център по

природни науки и зелени технологии. Едната е пригодена за лекционна (теоретична) дейност, другата – за лабораторни изследвания, а третата бе обособена като училищен мейкърспейс (творческа работилница). Новият STEM център е изграден в направления „Природни науки“ и „Зелени технологии и устойчиво развитие“, а съществуващият училищен мейкърспейс по LEGO роботика е надграден в направление „Роботика и кибер - физични системи“. Основният фокус на центъра е насочен към прилагане на STEM иновации, проектно-базирано обучение и иновативни подходи в преподаването, чрез които учениците да бъдат активни участници в учебния процес. Трите кабинета, както и още два учебни кабинета, са високотехнологично оборудвани и свързани в обща образователна среда. Занятията са интегрирани, интердисциплинарни и проектно-базирани и включват учебните предмети „Физика и астрономия“, „Химия и опазване на околната среда“, „Биология и здравно образование“, „Математика“ и „Информационни технологии“. Срокът за реализация на проекта бе 35 месеца от подписването на договора за БФП, а одобрената стойност е 166 244,93 лв. (84 999,68 евро) с ДДС, представляващи 100% безвъзмездна финансова помощ.

В ОУ „Св. Климент Охридски“ е реализиран проект BG-RRP-1.015-0363 „Изграждане на училищен STEM център по природни науки и зелени технологии“. В рамките на проекта кабинетът по физика бе преобразуван в модерна образователна среда, като бяха извършени строително-монтажни дейности и бе доставено специализирано оборудване със съответния софтуер. Образователните дейности са организирани като интегрирани, интердисциплинарни и проектно-базирани занятия, включващи учебните предмети „Родинознание“, „Човекът и природата“, „Физика и астрономия“, „Математика“ и „Компютърно моделиране и информационни технологии“. Чрез съвместна работа по проекти и практически задачи се насърчава работата в екип, взаимното уважение, социалното включване и равнопоставеното участие на всички ученици. Проектът бе реализиран за срок от 35 месеца със 100% безвъзмездна финансова помощ в размер на 52 601,81 лв. (26 894,88 евро) с ДДС, като изпълнението му приключи през 2025 г.

В сравнение с 2023 г. и 2024 г. е налице съществено подобрение на материалната база и възможностите за иновативно обучение. Финансирането се осигурява от Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС. Не са установени отклонения от планираните дейности.

Мярка 4.3. Формиране на знания, умения, нагласи и ценности за интеркултурна компетентност в децата и учениците.

Дейностите по мярката са в съответствие с Обща цел № 5 „Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително ромите чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.)

Мярката е насочена към формиране на знания, умения и нагласи за интеркултурна компетентност у децата и учениците. През 2025 г. бе запазена положителната тенденция за пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст. В СУ „Асен Златаров“ се обучават 205 ученици, от които 60 от ромски произход, без отпаднали. В ОУ „Св. Климент Охридски“ 30 от 49 ученици са от различен етнически произход и участват активно във всички училищни дейности. В ДГ „Дора Габе“ 30 от 80 деца са от ромски произход и се включват равнопоставено във всички инициативи. Осигурява се допълнителна езикова подкрепа за деца с недостатъчно владение на български език. Финансирането е в рамките на делегираните бюджети и проектните средства. Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети

на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“. Не са отчетени отклонения.

Мярка 4.4. Занимания по интереси, междуучилищни дейности, изнесени занимания в реална среда, културно-образователни инициативи, вкл. популяризиращи четенето и професионалното ориентиране.

Дейностите по мярката са в съответствие с Обща цел № 5 „Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.).

По Мярка 4.4, свързана със занимания по интереси и изнесени дейности в реална среда, през 2025 г. са обхванати значителен брой деца и ученици. В СУ „Асен Златаров“ в извънкласни форми участват 173 ученици, както следва: 61 ученици в 5 групи по занимания по интереси, в ЦПРЛ (ОДК) – 5 групи с участващи 78 ученика, както и танцов състав „Бърборино“, в който участват 34 деца. В клубове и кръжоци са включени и деца от Детска градина „Дора Габе“ гр. Шабла, като в Мажоретния състав са включени и ученици от ОУ „Св. Климент Охридски“. Децата от ромски произход се включват във всички мероприятия, организирани от ЦПРЛ (ОДК).

В ОУ „Св. Климент Охридски“ през 2025 г. се изпълни проект по НП „България – образователни маршрути“, модул „Културните и научните институции като образователна среда“. Проектът е насочен към реализирането на образователни маршрути с цел активно учене в и извън училищна среда. Дейностите са насочени към обогатяване на когнитивните способности, подобряване на социалните умения и формиране на здравословен начин на живот у учениците, както и за изграждане на умения за работа в екип, ефективна комуникация и толерантност. В рамките на проекта 26 ученици, от които 20 са от ромски произход посетиха прожекция на филм в кино „Петър Слабаков“ гр. Каварна. Проектът е на стойност 1530,30 евро (2993 лева). Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“ и от МОН.

По проект „Единни в различието, за живота се учим“, финансиран по Програма „Образование“ 2021–2027, учениците посетиха село Дъбовик, Зоологическата градина в гр. Добрич и Художествената галерия в гр. Балчик.

Цел 5. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.

Дейностите, изпълнени по мерките, описани по-долу, съответстват на цел № 6 „Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.)

Мярка 5.1. Приобщаване на родители от уязвими групи, включително роми, към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.

По Мярка 5.1, с целеви характер, през 2025 г. се работи активно за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот. Осъществяват се домашни посещения, индивидуални срещи и постоянна комуникация чрез образователни

медиатори. Проведени са пет броя разговори-консултации в група с родители относно мотивацията за подкрепа на образованието на техните деца по следните теми: съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от различен етнически произход; стимулиране на социалната и природната интелигентност у детето; разширяване неговите етични и културни концепти.

Обхванати са 158 родители. Финансирането е в рамките на бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“. Отчита се подобрена комуникация между институции и семейства, като остава предизвикателство активизирането на част от родителите.

Мярка 5.2. Дейности с родители (обучения, иновативни родителски срещи, срещи в общности, кампании, културни мероприятия), насочени към подобряване на взаимодействието „образователна институция – семейство“ с цел ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.

По Мярка 5.2 през 2025 г. са реализирани тематични срещи, кампании и включване на родители в училищни и детски инициативи. Дейностите са финансирани основно чрез проект „Единни в различието, за живота се учим“. По проекта бяха предвидени лектории и дискусии с родители, свързани с ролята на семейството в образованието на децата, взаимодействие дете-родител, необходимостта от образование за успешна социализация. Бяха организирани и общи родителски срещи с цел проучване на мнението на присъстващите, обсъждане на съвместни дейности, даване на препоръки от страна на родителите за успешната реализация на техните деца/ученици. В тренингите бяха включени и класните ръководители, под формата на „Интерактивна родителска среща“. Във всяко училище и детска градина бяха сформирани групи от 8, 9 или 10 родители, съответно в СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла 5 родителски групи, общо 40 родители, в ОУ „Св. Климент Охридски“ с. Дуранкулак 4 родителски групи, общо 38 родители и в ДГ „Дора Габе“ – 10 родителски групи, общо 80 родители. Като резултат от дейността е подобрена интеркултурна комуникация с родителите на трите общински образователни институции с различна концентрация на уязвими групи. Финансирането се осигури от утвърдените бюджети на институциите, както и от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“.

Мярка 5.3. Психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване на родителите от етническите малцинства и етнокултурните общности към образователната среда и за създаване на мотивация у тях за образованието на техните деца.

По Мярка 5.3 се осъществява психолого-педагогическа и социално-комуникативна подкрепа чрез работата на психолог и образователен медиатор в СУ „Асен Златаров“ и ОУ „Св. Климент Охридски“.

С цел подобряване на възможностите за обучение на деца от уязвимите групи в ДГ „Дора Габе“ се осигурява обща и допълнителна подкрепа от психолог, логопед и ресурсен учител с помощта на РЦПППО гр. Добрич и ЦОП гр. Шабла. Ежедневно се прилагат и мерки за превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска от тях.

Финансирането се осигурява от утвърдените бюджети на институциите, от бюджета на проект „Единни в различието, за живота се учим“.

В обобщение, през 2025 г. изпълнението на мерките по Приоритет „Образование“ се характеризира с разширяване на дейностите вследствие на

реализацията на проект „Единни в различieto, за живота се учим“, подобряване на образователната инфраструктура, активна работа с родители и устойчиво задържане на децата и учениците от ромски произход в образователната система.

ПРИОРИТЕТ 2: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност.

На територията на община Шабла здравното обслужване на населението се осъществява от четирима общопрактикуващи лекари – трима в гр. Шабла и един в с. Дуранкулак. Функционира и Филиал на Центъра за спешна медицинска помощ, който осигурява спешна медицинска помощ за населението на територията на общината и съседните населени места.

За подпомагане провеждането на здравната политика сред уязвимите общности, включително ромското население, в Община Шабла е назначен здравен медиатор. Неговата дейност е насочена към осъществяване на разяснителни кампании в ромската общност, повишаване на здравната култура на населението и съдействие на нуждаещите се лица от малцинствените групи за достъп до здравни и социални услуги.

Мярка 1.1. Акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население и назначаване на цитологични и микробиологични изследвания

Мярка 1.2. Профилактични прегледи на деца с мобилни педиатрични кабинети

Мярка 1.3. Скринингови изследвания с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза с последващо интерпретиране на резултата и при необходимост назначаване на терапия

Мярка 1.4. Специализирана патронажна грижа за бременни жени и майки на деца 0-2г. в обособени уязвими общности

Дейностите по мерките са цели и са в съответствие с общите цели на Приоритет „Здравеопазване“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.).

Дейностите, предвидени по мерки 1.1, 1.2, 1.3 и 1.4, са насочени към подобряване на достъпа до профилактични и специализирани медицински прегледи чрез използване на мобилни медицински кабинети, както и към предоставяне на специализирана патронажна грижа за бременни жени и семейства с малки деца от уязвими общности. Изпълнението на тези мерки е планирано в периода 2024–2027 г. с участието на Министерството на здравеопазването, Регионалната здравна инспекция, лични лекари, здравния медиатор и Община Шабла.

През отчетния период се наблюдават затруднения в изпълнението на планираните дейности, насочени към мобилното здравеопазване и превенцията сред ромската общност в Община Шабла. Въпреки заложените цели в Плана за интеграция (2024-2027), ключови мерки като детските профилактични консултации и мамографският скрининг остават неизпълнени. През 2025 г. на две лица от ромски произход, със съдействието на ЦОП гр. Шабла и Община Шабла, са извършени акушеро-гинекологичните прегледи на място в гинекологичен кабинет в гр. Каварна.

Основната причина за липсата на напредък е липсата на целево финансиране и финансов ресурс, предвиден за мобилна диагностика и теренна работа през 2025 г.

С цел преодоляване на тези дефицити и гарантиране на напредък през следващия отчетен период, Община Шабла предвижда прилагането на следните коригиращи мерки: Ще се проучат възможности за привличане на външно финансиране, както и партньорство с неправителствени организации, разполагащи с мобилни медицински екипи и опит в работата на терен.

Мярка 2.1. Подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност Провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза.

Мярката е целева и е в съответствие с Обща цел № 2 „Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост“ на Приоритет „Здравеопазване“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.).

Мярката е насочена към подобряване контрола на туберкулозата сред уязвими групи, както и към провеждане на скринингови изследвания и профилактични прегледи за социално значими заболявания чрез мобилни медицински кабинети. Отговорни институции за тяхното изпълнение са Министерството на здравеопазването, Регионалната здравна инспекция, личните лекари, здравните медиатори и Община Шабла.

През отчетния период се наблюдава забавяне в реализацията на дейностите, насочени към превенцията и контрола на туберкулозата сред уязвимите групи в Община Шабла. Въпреки критичното значение на тази мярка за общественото здраве, планираният скрининг за риск, придружаването и специализираните изследвания остават неизпълнени.

Основната причина за липсата на напредък недостатъчен финансов ресурс, необходим за обезпечаване на теренната работа. Тъй като контролът на туберкулозата изисква специфични разходи за логистика (транспортиране на потенциално болни лица до специализирани лечебни заведения), закупуване на консумативи за изследвания и финансово стимулиране на екипи за проследяване на лечението, неосигуряването на тези средства от държавния бюджет или от националните програми за борба с туберкулозата направи стартирането на дейностите невъзможно.

С цел преодоляване на финансовия дефицит и гарантиране на изпълнението по тази мярка, Община Шабла предвижда следните коригиращи действия: Община Шабла ще се заеме активно с търсене на алтернативни финансови ресурси чрез проектно финансиране и донорски програми, насочени към здравеопазването в уязвимите общности. Успоредно с това, здравният медиатор ще поеме функции по координиране на логистиката за транспорт на пациенти от маргинализираните зони до лечебни заведения в региона.

Мярка 2.2. Прегледи и назначаване на изследвания за социално значими заболявания с мобилни кабинети -флуорографи, ехографи и клинични лаборатории

Мярката е целева и е в съответствие с Обща цел № 2 „Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост“ на Приоритет „Здравеопазване“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.).

През 2025 г., на 9 и 10 август 2025 г. се проведе Кампания „Национално турне на здравето“ в гр. Шабла. Кампанията премина при изключително голям интерес. В рамките на инициативата са консултирани над 600 жители, от които около 20 са

представители на ромската общност. Извършени са безплатни скринингови изследвания, включващи измерване на артериално налягане, нива на кръвна захар и биоимпедансен анализ на телесния състав (ВМІ, мускулна маса, хидратация и метаболизъм), проведена е и информационна кампания с участието на ревматолог относно автоимунното заболяване лупус. Гражданите също така са получили информация и съдействие за активиране на своето електронно здравно досие чрез мобилното приложение „eЗдраве“.

Цел 4. Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи и повишаване на информираността в областта на общественото здраве.

Мярка 3.1. Информационни беседи за превенция на ХИВ/СПИН, сексуално предавани инфекции (СПИ), вирусни хепатити и туберкулоза.

Дейностите, изпълнени по мерките, описани по-долу, съответстват на цел № 3 „Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Мерките са цели и се изпълняват в периода 2024–2027 г., като настоящият отчет обхваща дейностите, реализирани през 2025 г. Отговорна институция за изпълнението на мярката е Община Шабла.

През отчетния период са реализирани дейности, насочени към повишаване на информираността на населението относно превенцията на социално значими заболявания и насърчаване на отговорно здравно поведение. В рамките на мярката през 2025 г. със съдействието на здравния медиатор са проведени 12 информационни беседи сред представители на уязвими групи.

Темите на проведените беседи обхващат превенция на инфекциозни заболявания, здравословно хранене, профилактика на онкологични и сърдечно-съдови заболявания, както и информираност относно наследствени заболявания и възможностите за ранна диагностика. Основната цел на дейностите е повишаване на здравната култура сред населението, насърчаване на профилактичните прегледи и подобряване на достъпа до здравна информация за хората от уязвими групи. Чрез работата на здравния медиатор се подпомага връзката между здравните институции и представителите на уязвимите общности, което улеснява достъпа им до здравни услуги и профилактични дейности.

Планираните резултати по мярката са постигнати. При изпълнението на дейностите не са установени отклонения от планираните цели, срокове и дейности. Реализирането на мярката не изисква допълнително финансиране. В сравнение с предходните отчетни периоди (2023 и 2024 г.) се запазва устойчивото провеждане на информационни кампании и здравно-просветни дейности сред населението.

Цел 4. Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предпазване от ваксинопредотвратими заразни заболявания с цел повишаване на обхвата на подлежащите лица по националния имунизационен календар и поддържане на висок имунизационен обхват.

Мярка 4.1. Разяснителни кампании/ беседи за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календари за ползите от препоръчителните имунизации.

Дейностите, изпълнени по мярката, съответстват на цел № 5 „Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предпазване от ваксинопредотвратими заразни заболявания чрез повишаване на обхвата на подлежащите лица и поддържане на висок

имунизационен обхват“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Мярката се изпълнява в периода 2024–2027 г., като настоящият отчет обхваща дейностите, реализирани през 2025 г. Отговорна за изпълнението на мярката е Община Шабла чрез дейността на здравния медиатор.

Планираните резултати по мярката включват повишаване на информираността на населението относно значението на имунизациите, изграждане на положително отношение към имунизационния процес и увеличаване на обхвата на задължителните имунизации сред населението, включително сред представители на уязвими групи.

През 2025 г. са проведени три информационни кампании за разясняване необходимостта от ваксиниране съгласно Националния имунизационен календар и за популяризиране на ползите от имунизациите като основна мярка за предпазване от ваксинопредотвратими заболявания.

През отчетния период здравният медиатор участва и в обучения и инициативи, свързани с ваксинопрофилактиката. В рамките на Европейската имунизационна седмица (27 април – 3 май 2025 г.), здравният медиатор взе участие в информационни дейности, организирани от РЗИ – Добрич, а през месец ноември 2025 г. участва и в 17-ата национална обучителна среща „Инициатива за здраве и профилактика“, проведена в гр. Шабла, насочена към повишаване на капацитета на здравните медиатори и обмен на добри практики.

През 2025 г. със съдействието на здравния медиатор са реализирани следните дейности:

- предоставени консултации, съдействие при подготовка на документи и следване на процедури за явяване пред ТЕЛК, НЕЛК и ЛКК – 140 случая;
- посещения по адрес и съдействие за закупуване на лекарства, подпомагане при придвижване на документи в здравни институции и записване на час за медицински преглед – 150 случая;
- проведени кампании за разясняване значението на имунизациите по Националния имунизационен календар – 3 кампании;
- проверка на здравноосигурителния статус и съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права – 35 случая;
- съдействие при попълване на документи за издаване на лични карти, адресна регистрация и други административни услуги – 49 случая;
- придружаване и съдействие при посещения в социални институции – Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Каварна с изнесен филиал в гр. Шабла, Агенция за закрила на детето, Агенция по заетостта – Бюро по труда и Общинска администрация – общо 128 случая.

Реализираните дейности допринасят за повишаване на информираността относно превенцията на заболявания сред уязвимите групи, подобряване на здравната култура и здравното поведение на населението, както и за стимулиране на участието в профилактични прегледи и здравни кампании. Чрез осъществяването на мярката се създават условия за ограничаване разпространението на инфекциозни заболявания и за устойчиво подобряване на общественото здраве.

При изпълнението на мярката не са установени отклонения от планираните дейности и срокове. В сравнение с предходните години (2023 и 2024 г.) се запазва устойчивостта на дейностите, свързани с информиране на населението и съдействие за достъп до здравни и социални услуги.

ПРИОРИТЕТ 3: ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

Приоритетът е насочен към равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване.

Цел.1 Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица.

Мярка 1.1. Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа.

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 1 на Приоритет „Заетост“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Дейностите са с общ характер и през 2025 г. и се реализират от Дирекция „Бюро по труда“ – филиал Шабла.

Целта на мярката е повишаване на активното поведение на пазара на труда сред младежи, жени и лица над 55 години, като се насърчава тяхното участие в трудовата реализация и се увеличават възможностите им за заетост.

През 2025 г. резултатите показват, че 20 лица от ромски произход са мотивирани чрез служители на Дирекция „Бюро по труда“ – филиал Шабла с цел активно поведение на пазара на труда. В хода на изпълнението не са установени отклонения.

Мярка 1.2. Професионално ориентиране.

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 1 на Приоритет „Заетост“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Дейностите се реализират от Дирекция „Бюро по труда“ – филиал Шабла, като периодът на изпълнение продължава до края на 2027 г.

Мярката предвижда провеждане на групови сесии за професионално ориентиране за младежи, жени и лица над 55 години. Целта е подобряване на техните умения за активно търсене на работа, запознаване с изискванията на пазара на труда и включване в подходящи обучения. Очаква се поне част от участниците да бъдат включени в проекти и програми за заетост, като се повиши тяхната трудова реализация. През 2025 г. резултатите показват, че професионално-ориентираните лица са 135, от които 20 са от ромски произход.

През 2025 г. в обучението „КК6 – Гражданска компетентност“ по проект „Започвам работа“ (Компонент 2 – „Обучение“) са се включили 16 лица от община Шабла, от които 10 са от ромски произход. Финансирането на обучението е осигурено чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021–2027 (ЕСФ+) с обща стойност 8 691 961,98 евро. В хода на изпълнението не са установени отклонения.

Цел 2: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.

Мярка 2.1. Инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво и срещи с работодатели за преодоляване на негативните нагласи по отношение осигуряването на заетост на лица, самоопределили се като роми.

Дейностите по тази мярка са целеви и са в съответствие с общите цели на Приоритет „Заетост“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.).

Предвидените интервенции са насочени към изграждане на диалог между местния бизнес и уязвимите общности, насърчаване на недискриминационни практики на пазара на труда и преодоляване на социалните бариери при наемане на работа. Изпълнението е планирано за периода 2024–2027 г. с участието на Община Шабла, Агенция по заетостта (Дирекция „Бюро по труда“), работодатели и неправителствени организации.

През отчетния период се наблюдават затруднения в изпълнението на планираните инициативи и кампании на територията на Община Шабла. Въпреки заложените цели в Плана, срещите с работодатели и съвместните дейности с ромски организации за преодоляване на негативните нагласи при осигуряване на заетост остават неизпълнени.

Основната причина за липсата на напредък е пълната липса на целево финансиране и финансов ресурс, предвиден за организиране на информационни събития, кампании за осведоменост и логистично обезпечаване на срещите на местно ниво през 2025 г.

С цел преодоляване на тези дефицити и гарантиране на напредък през следващия отчетен период, Община Шабла предвижда активно търсене и привличане на външно финансиране за изпълнение на заложените дейности.

Цел.3 Осигуряване на заетост, включително чрез предприемачество на лица от ромски произход.

Мярка 3.1. Насърчаване на заетостта, вкл. чрез предприемачество на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми и мерки по реда на ЗНЗ, в рамките на НПДЗ и ПРЧР 2021-2027.

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 1 на Приоритет „Заетост“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Дейностите са с общ характер и през 2025 г. и се реализират от Дирекция „Бюро по труда“ – филиал Шабла в сътрудничество с Община Шабла.

Основната цел на мярката е създаване на възможности за заетост на неактивни и безработни лица, улесняване на контактите им с работодатели и подпомагане на устойчивото им включване на пазара на труда.

През 2025 г. по Националната програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ е реализирана дейност, насочена към повишаване пригодността за заетост и осигуряване на работа на регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ безработни лица с увреждания, с цел преодоляване на социалната им изолация и пълноценното им интегриране в обществото. По програмата към ОП „БКСТРО“ на Община Шабла е назначено 1 лице от ромски произход на длъжност „чистач-хигиенист“ за период от 2 години.

По Националната програма „Обучение и заетост на продължително безработни лица“ е реализирана дейност, насочена към осигуряване на заетост на продължително безработни лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“. По програмата към ОП „БКСТРО“ на Община Шабла са назначени 11 лица от ромски произход на длъжност „общ работник“ за период от 2 месеца.

По проект „Започвам работа“ – Компонент 3 „Заетост“, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021–2027 и съфинансиран от Европейския съюз чрез

Европейски социален фонд+, е реализирана дейност за интеграция на пазара на труда на неактивни и безработни лица, с акцент върху лицата в неравностойно положение. По проекта са назначени общо 10 лица, от които 8 роми.

Финансовият ресурс за изпълнението на Националните програми „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ и „Обучение и заетост на продължително безработни лица“ идва от държавния бюджет на Република България, разпределян чрез Министерството на труда и социалната политика и Дирекция „Бюро по труда“.

По проект „Започвам работа“ – Компонент 3 „Заетост“ финансирането е по линия на ОП „РЧР“ 2021–2027 (ЕСФ+). Бюджетът е в размер на 203 238 522,78 евро.

Устойчивостта на резултатите се гарантира чрез придобиване на практически трудов опит и изграждане на трайни трудови навици от включените лица, както и чрез създаване на възможности за последваща заетост, подкрепена от Община Шабла. В дългосрочен план дейностите оказват положително въздействие върху намаляването на безработицата, ограничаването на социалната изолация и подобряването на качеството на живот на уязвими групи, като подпомагат и социално-икономическото развитие на местната общност.

По време на изпълнението не са установени отклонения.

Мярка 3.2. Насърчаване на заетостта на първичния пазар на труда.

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 1 на Приоритет „Заетост“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Дейностите са с общ характер и през 2025 г. и се реализират от Дирекция „Бюро по труда“ – филиал Шабла в сътрудничество с Община Шабла.

Мярката е насочена към осигуряване на заетост и подобряване на трудовата реализация на лица от ромски произход чрез включването им в дейности по предоставяне на социални услуги. Основната цел е повишаване на социалното включване и намаляване на безработицата сред целевите групи.

През 2025 г. по социалната услуга „Лична помощ“ е осигурена заетост на 59 лица, от които 11 роми, обслужващи 59 потребители, от които 12 роми. По услугата „Асистентска подкрепа“ е осигурена заетост на 9 лица, от които 1 от ромски произход, като те обслужват 27 потребители. Финансовият ресурс за изпълнението на мерката е осигурен от държавния бюджет.

Предоставянето на социалните услуги „Лична помощ“ и „Асистентска подкрепа“ създава възможности за дългосрочна заетост и социално включване на лица от ромски произход. Мярката допринася за намаляване на социалната изолация, подобряване на жизнения стандарт и устойчиво участие на целевите групи на пазара на труда.

По време на изпълнението не са установени отклонения.

ПРИОРИТЕТ 4: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Приоритет „Жилищни условия“ е насочен към подобряване на жилищните условия на населението, включително развитието на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктурата за публични услуги.

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги.

Цел 1. Създаване на кадастрална карта и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население

Мярка 1. Съдействие за експертна юридическа помощ за набавяне необходимите документи за собственост на жилища построени в общински УПИ.

Мярката е обща и съответства на Обща цел № 5 „Търсене на инструментариум за подобряване на правните и икономически условия за премахване на несъответстващите на Закона за устройството на територията (ЗУТ)/законодателството жилища и квартали“ на Приоритет „Жилищни условия“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Отговорна институция за реализация на дейностите е Община Шабла.

Изпълнението е планирано за периода 2024–2027 г. с водещото участие на отдел „Устройство на територията и строителството“ към Община Шабла.

През отчетната 2025 г. се наблюдава положителна динамика и частичен напредък по мярката. В резултат на предоставените консултации и административно съдействие, са издадени 5 разрешения за строеж на лица от ромски произход, едно от които въз основа на сключен договор за отстъпено право на строеж.

Цел 2 Изграждане и реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи.

Мярка 2.1. Благоустрояване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари и реконструкция на водоснабдителни и канализационни мрежи.

Дейностите по тази мярка са цели и са в пълно съответствие с Обща цел 6: „Разширяване на законния достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност“ от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.). Интервенциите са насочени към подобряване на жизнената среда и осигуряване на равнопоставен достъп до базисни комунални услуги за жителите на маргинализираните зони в Община Шабла. Отговорна за изпълнението на дейностите е Община Шабла.

По-голямата част от ромското население на община Шабла е концентрирано в квартал „Свобода“ и ул. „Долина“ в гр. Шабла.

На 29.09.2025 г. е сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. по Интервенция „П.Г.6 – Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони“. Безвъзмездната финансова помощ е в размер на 1 128 658,46 лв. Срокът за изпълнение е до 36 месеца, но не по-късно от 30.06.2029 г. Една от улиците, предвидени за извършване на рехабилитация, е ул. „Висла“, като част от нея попада в кв. „Свобода“.

ПРИОРИТЕТ 5: ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Приоритетът е насочен към гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Цел 1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.

Мярка 1.1. Намаляване на противообществените прояви.

През 2025 г. в изпълнение на Мярката, съответстваща на Обща цел № 5 от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.) – „Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на лицата, живеещи в зони с концентрация на бедност“, Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ реализира комплекс от превантивни дейности. Мярката има общ характер и се изпълнява през цялата 2025 г. в рамките на делегирания от държавата бюджет.

Планираните резултати бяха насочени към организиране на системни превантивни и образователни инициативи за деца и техните семейства с цел ограничаване на насилието между деца, употребата на наркотични вещества, алкохол и тютюн, както и предотвратяване на рискове, свързани със сексуална експлоатация и трафик на хора. Дейностите включват информационни кампании, беседи и срещи с родители, насочени към повишаване на информираността, формиране на безопасно поведение и изграждане на умения за предотвратяване на рискови ситуации.

През 2025г. са проведени следните инициативи:

1. Образователни програми:

- Работилница за общуване с деца и младежи;
- Ученици обучават ученици – беседи за превенция на рисково за учениците поведение;
- Ателиета на морска тематика по повод Деня на Черно море;
- Панаир на науките и технологиите и работилници по химия, физика и електроника;
- Проект оцветявка „Открийте чудесата на Шабленския край“;
- Среща-разговор с родители „Образованието като ценност и като отговорност“;
- Проект „Нашата цветна градинка“;
- С героите в сърцата – среща на ученици с представители на Военно окръжие и на мемориален комплекс „Военно гробище“;
- Конкурс „Будители на бъдещето“.

2. Флашмоб за Деня на розовата фланелка и среща-разговор с родители „Училището – място без агресия и конфликти“ (насилие между деца).

3. Беседа „Превенция на употребата на психоактивни вещества – райски газ“ (наркотични вещества, алкохол, тютюн).

4. Беседи по сексуално образование (сексуална експлоатация и трафик на хора).

5. Културни програми:

- Прожекция на филми, безплатно за учениците: "Гунди - легенда за любовта" и "Без крила";
- Среща-разговор с актрисата Александра Свиленова;
- Великденски конкурс за украса;
- Арт ателие „Изкуството носи доброта“;
- Кулинарно приключение;
- Безплатна за ученици постановка за домашното насилие.

6. Спортни програми

- Пасове към приятелството, голове срещу агресията.

През 2025 г. МКБППМН консултира 5 деца индивидуално (3 малолетни и 2 непълнолетни) и 4 деца в рамките на семейни консултации (2 малолетни и 2 непълнолетни) във връзка с противообществени прояви. Проведени са консултации свързани с асоциално поведение, насилие между деца и малолетни и употребата на наркотици.

В консултациите и беседите са участвали деца и родители от различни етнически групи, включително ромска и българска общност.

Мярката е с отговорна структура Районно управление – Шабла и Община Шабла чрез Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Планираните резултати включват още повишаване квалификацията на полицейските служители по темите за правата на човека и проблемите на малцинствата; засилване на превантивната дейност в мултиетническа среда; недопускане на противообществени прояви и конфликти на етническа, религиозна или расова основа.

Реално постигнатите резултати през 2025 г. показват, че във връзка с обученията на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в РУ – Шабла са проведени пет служебни занятия с участие на 51 полицейски служители. В рамките на стратегията „Полицията в близост до обществото“ полицейските инспектори, обслужващи райони с преобладаващо ромско население в населените места на община Шабла, поддържат пряка връзка с представители на тези общности, като своевременно се запознават с проблемите и възникващите ситуации. Дейността на полицията в мултиетническа среда се осъществява чрез активни превантивни действия с цел недопускане на конфликти с тежки последици. Проведени са седем беседи с представители на ромската общност. През отчетния период не са регистрирани инциденти на етническа, религиозна или расова основа.

Финансовият ресурс за изпълнение на дейностите през 2025 г. е осигурен в рамките на бюджета на ОДМВР – Добрич и бюджета на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Постигнатите резултати допринасят за повишаване доверието към органите на реда и за утвърждаване на устойчив модел на взаимодействие между полицията и местната общност. Продължаването на превантивната работа и поддържането на активен диалог с представителите на различните етнически групи създават предпоставки за трайно ограничаване на противообществените прояви.

Цел 2. Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата

Мярка 2.1 Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите социални услуги за подкрепа в общността

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 5 „Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата“ от Приоритет „Върховенство на закона и антидискриминация“ на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.)

През отчетната 2025 г. специалистите от ЦОП гр. Шабла са провели серия от индивидуални и групови беседи относно Конвенцията на ООН за правата на детето и възможностите за ползване на социални услуги в общността.

Мярка 2.2 Повишаване на родителския капацитет и подкрепа в отглеждането на деца от 0 до 3 години.

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 5 „Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата“ от Приоритет „Върховенство на закона и антидискриминация“ на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.) . Мярката е с общ характер и се реализира от Център за обществена подкрепа /ЦОП/ към Община Шабла.

Планираните резултати са свързани с повишаване на родителския капацитет и подкрепа на семейства с деца от 0 до 3 години чрез предоставяне на информация, консултиране и посредничество за достъп до социални и административни услуги.

През отчетния период са предоставени услуги по информиране, консултиране и посредничество на уязвими семейства с деца от 0 до 3 години. Осигурено е съдействие при издаване на документи и достъп до социални и административни услуги, както и подкрепа за подобряване на родителските умения и грижата за децата. Обхванати са 12 потребители на ЦОП – гр. Шабла– 4 деца и 8 родители. Всички обхванати лица са от ромски произход. Чрез предоставената подкрепа е повишена информираността на родителите и е подобрен достъпът им до социална подкрепа и услуги на Община Шабла.

Финансовият ресурс за изпълнение на дейностите през 2025 г. е осигурен от държавния бюджет.

Постигнатите резултати създават условия за трайно подобряване на семейната среда и развитието на децата в ранна възраст чрез изграждане на устойчиви родителски умения и по-активно взаимодействие със социалните институции. В хода на изпълнението на мярката не са установени отклонения.

Мярка 2.3. Хранителни ваучери за детска кухня.

Мярката е целева и съответства на Обща цел № 4 от Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.) Дейностите са с общ характер и се реализират в периода 26.10.2023 г. – 31.12.2027 г., като отговорни структури са Агенция за социално подпомагане, ДСП Каварна, ДСП Каварна – ИРМ Шабла и Община Шабла.

Мярката се осъществява в рамките на проект BG05SFPR003-1.006 „Детска кухня“, финансиран по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г., съфинансирана от Европейски социален фонд плюс. Община Шабла осигурява по едно обедно хранене, приготвяно от детската млечна кухня към Детска ясла „Радост“ гр. Шабла. В рамките на проекта се предоставя помощ под формата на ваучери или карти за детска кухня за деца от 10-месечна до 3-годишна възраст, на които не се осигурява хранене по друг ред. Основната целева група се определя от Дирекция социално подпомагане и включва деца от семейства без доходи или с ниски доходи, които не могат да осигурят здравословно и пълноценно хранене на своите деца.

През 2025 г. реално са осигурени ежедневно обедно хранене за 14 деца, от които 2 са роми, чрез детската кухня към Детска ясла „Радост“ гр. Шабла. На допустимите лица са предоставени ваучери или карти за детска кухня, като чрез изпълнението на мярката са подкрепени семейства в затруднено материално положение чрез осигуряване на безплатно хранене за техните деца.

Финансовият ресурс за 2025 г. е осигурен чрез проекта по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г., съфинансирана от Европейски социален фонд плус.

Мярка 2.4. Информационни дейности за децата и техните семейства относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца.

Мярката е с общ характер и съответства на Обща цел № 4 от Приоритет „Върховенство на закона и антидискриминация“ на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.), която предвижда предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и защита правата на децата. Отговорни структури за реализиране на дейностите са Център за обществена подкрепа (ЦОП) и Община Шабла.

Планираните резултати включват повишаване на информираността на децата относно съществуващите механизми за превенция на насилието сред и срещу деца, както и предоставяне на информация за начините за търсене на подкрепа при риск. Мерките се фокусират върху развитието на умения за разпознаване на различните форми на насилие и насърчаване на безопасно поведение. Чрез провеждането на информационни кампании се разширява обхватът на информираните лица от уязвими групи.

През 2025 г. са проведени 17 информационни кампании за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца, като са обхванати 25 деца от ромски произход. Повишена е информираността им относно правата на детето, начините за разпознаване на рискови ситуации и възможностите за търсене на помощ и подкрепа.

Финансовият ресурс за изпълнение на дейностите през 2025 г. е осигурен от държавния бюджет.

Във връзка с Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца жертви на насилие или в риск от насилие, работи мултидисциплинарен екип, с участието на представители на РУ – Шабла, отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“, представители на общината и други специалисти. През 2025 г. няма регистрирани случаи на деца, жертва на насилие.

Дейността на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица /МКБППМН/ е насочена към обхващането и задържането в училище на децата от рисковите групи, включително от ромската общност, провеждането на здравно и сексуално образование, превенцията на ранните бракове, подготовка за отговорно родителство.

През 2025 година са образувани и приключени десет възпитателни дела, четири от които са лица на лица от ромски произход. Наложените възпитателни мерки по Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни са както следва: по чл. 13, ал. 1, т. 1 – „предупреждение“ на пет непълнолетни и едно малолетно лице, по чл. 13, ал. 1, т. 2 – „задължаване да се извини на пострадалия“ на едно малолетно лице, по чл.13, ал. 1, т. 3 – „задължаване да участва в консултации, обучения, програми за превенция на отклонения в поведението“ на едно малолетно

лице, по чл. 13, ал. 1, т. 5 – „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ на едно малолетно и едно непълнолетно лице и по чл. 13, ал. 1, т. 10 и чл. 10 – „задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото“ – на едно непълнолетно лице (два пъти през периода).

ПРИОРИТЕТ 6: КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предрасъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Оперативната цел е насочена към осигуряване на равнопоставен достъп на ромската общност до културния живот, съхраняване на традициите и насърчаване на межкултурния диалог.

Цел: 1 Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог

Мярка 1.1. Създаване на проекти с участие на представители на ромската общност, насърчаващи межкултурния диалог.

Мярката е с целеви характер и съответства на Обща цел № 1 „Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност.“ от Приоритет „Култура“ на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.),

През отчетната 2025 г. се наблюдава значителен напредък и реално изпълнение на мярката чрез стартирането на мащабния проект „Единни в различието, за живота се учим“ (Договор № BG05SFPR001-1.004-0022-C01 от 27.02.2025 г.). Проектът се реализира по Програма „ОБРАЗОВАНИЕ“ 2021 – 2027 и е на стойност 285 423,60 лв. (145 934,77 евро), представляваща 100% БФП, със срок на изпълнение 36 месеца. Проектът обхваща провеждане на занимания по интереси, тематични срещи, беседи и образователни екскурзии, които насърчават взаимното опознаване на учениците от различни етноси. Провеждат се информационни кампании за недопускане на дискриминация и се изгражда общност от активни родители. Проектът осигурява дългосрочен механизъм (3 години) за възпитание в дух на толерантност и премахване на езика на омразата, като същевременно повишава мотивацията на учениците и родителите за активно участие в културния и образователен процес.

Мярка 1.2. Подкрепа на творческите изяви на лица от ромски произход и участието им в различни творчески школи.

Мярката е с целеви характер и съответства на Обща цел № 1 „Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност.“ от Приоритет „Култура“ на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030 г.),

На територията на Община Шабла творческите изяви на лица от ромски произход и участието им в специализирани школи през 2025 г. са организирани основно

чрез образователните институции и културните центрове, подкрепени от проект „Единни в различието, за живота се учим”.

ЦПЛР (ОДК) гр. Шабла е ключово звено, където деца от ромската общност се включват в различни форми за развитие на интересите и способностите им. Тук те участват в школи по приложно изкуство, музикални и танцови състави. По проекта се организират допълнителни занимания по интереси и творчески дейности.

Народно читалище (НЧ) „Зора 1894“ гр. Шабла е основна сцена за самодейни изяви. През 2025 г. ученици от ромски произход традиционно участват в певчески и танцови фолклорни групи.

Отчита се подобрена интеркултурна комуникация и по-успешно взаимодействие в мултикултурна образователна среда във всички общински образователни институции. Учениците развиват позитивно отношение към културното многообразие, повишават социалните си умения и формират нагласи за конструктивно взаимодействие и взаимно уважение.

През 2025 г. са осъществени следните съвместни мероприятия на читалището, на детската градина, на училищата и общината:

- Национално турне „Концерти с кауза“ – „С песен и стих в сърцата“;
- Neverfest – Sea Edition 2025;
- Фолклорен празник „Песни и хора край жаравата“;
- Тържествен концерт „Свободата ни обединява“;
- Фестивал на хвърчилата – Шабла;
- Празник на плодородието;
- Празник на рибената чорба;
- Международен ден на морските фарове.

В изброените културни събития и празнични концерти активно се включват и лица от ромски произход – както като част от самодейните състави и арт работилниците, така и като участници в общоградските тържества, което допринася за реалния межкултурен диалог в Община Шабла.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Община Шабла разработва и провежда целенасочена политика за подобряване положението на ромската общност и нейната интеграция в българското общество. При реализирането на Плана за действие за интеграция на малцинствата общината се съобразява с действащите нормативни, стратегически, оперативни и национални документи на отговорните институции – Министерството на образованието и науката, Министерството на здравеопазването, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на културата, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Комисията за защита от дискриминация и други институции. Целта е изпълнение на националната политика за повишаване качеството на живот и гарантиране на равните възможности на българските граждани.

В тази връзка е необходимо осигуряване на финансиране чрез делегираните държавни и общинските бюджети, за да бъдат изпълними мерките, заложили в Плана за действие по различните приоритети. Общината търси възможности за финансиране и по оперативните програми на Европейския съюз за подобряване на условията на живот и инфраструктурата в ромската общност.

Въпреки отчетените резултати и постигнатия напредък остава необходимост от ускоряване и оптимизиране на процесите, свързани с подобряване положението на ромите и тяхната интеграция в обществото. Изискват се по-целенасочени и

координирани усилия от страна на институциите, правилно и ефективно насочване на финансовите ресурси, както и тясно сътрудничество с неправителствения сектор.

Съществуват различия между етносите по отношение на културата, традициите, бита и възприятията, но те са част от етнокултурното многообразие и начина на живот на гражданите в общината. Диалогът и съвместната работа ще създадат предпоставки за успех в дейностите, насочени към интеграцията на всички групи.

Включването на представителите на общността във всеки етап – от създаването и изпълнението до наблюдението и оценката на политиките на всички нива – обогатява процеса и допринася за по-пълно отчитане на интересите на общността.

Изготвил:.....
Виктория Момчева
Нач. Отдел “ЕПИР”